

«Συνέντευξη» με τον Alan Turing: Μια εμβληματική προσωπικότητα της Τεχνητής Νοημοσύνης ζωντανεύει μέσω αυτής

Συνέντευξη

Των Κωνσταντίνου Νάση και Ιωάννη Παπαϊωάννου

Ο Alan Turing είναι μια από τις πιο φωτεινές και εμβληματικές μορφές στην ιστορία της επιστήμης και της Τεχνητής Νοημοσύνης. Η σκέψη του τολμηρή, το έργο του θεμελιώδες. Αν ζούσε σήμερα, πολλοί θα ονειρεύονταν να τον γνωρίσουν από κοντά, να του μιλήσουν, να τον ρωτήσουν. Καθώς αυτό δεν είναι εφικτό, επιλέχθηκε ένας διαφορετικός, δημιουργικός τρόπος: μια εικονική συνέντευξη μέσω του ChatGPT. Μια φανταστική συνάντηση με έναν άνθρωπο που άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα στην Τεχνητή Νοημοσύνη, την επιστήμη και την ανθρωπότητα.

Κωνσταντίνος και Ιωάννης:

Καλησπέρα κύριε Turing, αρχικά θα θέλαμε να μας πείτε λίγα λόγια για τον εαυτό σας.

Καλησπέρα σας, αγαπητοί μου μαθητές. Είναι μεγάλη μου χαρά που ενδιαφέρεστε για το έργο μου, έστω και τόσα χρόνια μετά την εποχή μου. Λοιπόν, ας ξεκινήσουμε με τα βασικά.

Γεννήθηκα το 1912 στο Λονδίνο, στην Αγγλία. Από μικρός με μάγευαν τα μαθηματικά, η λογική και η ιδέα ότι τα προβλήματα του κόσμου μπορούν να λυθούν με τη δύναμη της σκέψης. Σπούδασα στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ και στη συνέχεια στο Πρίνστον, στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πολλοί με γνωρίζουν για τη λεγόμενη «Μηχανή Turing» – ένα θεωρητικό μοντέλο υπολογιστή που έδειχνε πώς μπορεί μια μηχανή να εκτελεί υπολογισμούς, βήμα-βήμα, με βάση απλούς κανόνες. Σήμερα θεωρείται θεμέλιο της επιστήμης των υπολογιστών.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, εργάστηκα στο Μπλέτσεϊ Παρκ, όπου μαζί με μια καταπληκτική ομάδα καταφέραμε να "σπάσουμε" τους κώδικες της γερμανικής μηχανής Enigma. Πιστεύεται ότι αυτή η δουλειά μας βοήθησε να τελειώσει ο πόλεμος δύο χρόνια νωρίτερα. Αλλά πέρα από όλα αυτά, ήμουν πάντα ένας

άνθρωπος που πίστευε στις δυνατότητες της ανθρώπινης διάνοιας... και της μηχανής. Πολλοί με θεωρούν έναν από τους «πατέρες της Τεχνητής Νοημοσύνης». Κι αν με ρωτήσετε – δεν με χαλά καθόλου αυτός ο τίτλος.

Ποια θα είναι η επόμενη σας ερώτηση;

Κωνσταντίνος: *Κύριε Turing, τι σας ώθησε να ασχοληθείτε με την Πληροφορική;*

Αν και τότε δεν υπήρχε ακόμα ο όρος "Πληροφορική", με μάγευε η ιδέα ότι η σκέψη μπορεί να πάρει μορφή μηχανής. Όταν ήμουν φοιτητής, άρχισα να αναρωτιέμαι: *Μπορεί μια μηχανή να σκέφτεται;* Αυτό με οδήγησε στη σύλληψη της Μηχανής Turing – ενός θεωρητικού υπολογιστή που μπορούσε να επιλύσει κάθε πρόβλημα που λύνεται ακολουθώντας έναν ακριβή αλγόριθμο. Ήθελα να κατανοήσω τα όρια της υπολογιστικής δύναμης και τελικά της ίδιας της σκέψης.

Ιωάννης: *Με ποιον τρόπο πήρατε μέρος στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο;* Κατά τον πόλεμο εργάστηκα στο Bletchley Park, το κέντρο των Βρετανικών Υπηρεσιών Κρυπτογράφησης. Εκεί, η αποστολή μας ήταν να σπάσουμε τους κώδικες που χρησιμοποιούσαν οι Ναζί για να επικοινωνούν – κυρίως τον κώδικα της μηχανής Enigma. Σχεδίασα και βελτίωσα μια ηλεκτρομηχανική συσκευή που ονομάστηκε Bombe, η οποία βοήθησε στον εντοπισμό των ρυθμίσεων της Enigma κάθε μέρα.



Πρωτότυπο

«Συνέντευξη» με τον Alan Turing: Μια εμβληματική προσωπικότητα της Τεχνητής Νοημοσύνης ζωντανεύει μέσω Τεχνητής Νοημοσύνης Των Κωνσταντίνου Νάση και Ιωάννη Παπαϊωάννου

Ήταν ένας πραγματικός αγώνας δρόμου με το χρόνο – αλλά αξίζει να πω πως δεν ήμουν μόνος. Ήμασταν ομάδα.

Κωνσταντίνος: Πώς νιώσατε όταν σπάσατε τον κώδικα *Enigma* των Ναζί;

Δεν υπήρχε χρόνος για συναισθηματισμούς, μόνο μια έντονη αίσθηση ευθύνης. Γνωρίζαμε ότι κάθε αποκρυπτογραφημένο μήνυμα μπορούσε να σώσει ζωές. Αργότερα, βέβαια, όταν ο πόλεμος τελείωσε και συνειδητοποίησα τη σημασία του έργου μας, ένιωσα μια σιωπηλή ικανοποίηση. Δεν αναγνωριστήκαμε τότε – ήταν μυστικό. Αλλά ήξερα μέσα μου ότι είχαμε κάνει κάτι που άξιζε.

Ιωάννης: Ποιο ήταν το έργο σας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο; Μετά τον πόλεμο εργάστηκα πάνω στην κατασκευή των πρώτων ηλεκτρονικών υπολογιστών στη Βρετανία. Συνέβαλα στο σχεδιασμό του ACE (*Automatic Computing Engine*).

Παράλληλα, άρχισα να σκέφτομαι περισσότερο το θέμα της Τεχνητής Νοημοσύνης: *μπορεί μια μηχανή να μάθει; Να δείξει ευφυΐα;* Έτσι γεννήθηκαν ιδέες που, τότε, φάνταζαν επιστημονική φαντασία.

Κωνσταντίνος: Πού αποσκοπούσε το *Turing Test* και πώς σας ήρθε η ιδέα να το δημιουργήσετε;

Ήθελα να απαντήσω στο ερώτημα: *Μπορούν οι μηχανές να σκέφτονται;*

Αλλά αντί να μπλέξω σε φιλοσοφικούς ορισμούς της "σκέψης", πρότεινα κάτι πιο πρακτικό: *αν ένας άνθρωπος συνομιλεί με μια μηχανή και δεν μπορεί να καταλάβει ότι είναι μηχανή, τότε μήπως αυτή "σκέφτεται";*

Το ονόμασα "*Imitation Game*" – και πλέον είναι γνωστό ως *Turing Test*. Δεν είναι τέλειο, αλλά ήταν μια αρχή για να μιλήσουμε για ευφυΐα πέρα από τον άνθρωπο.

Ιωάννης: Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας προκαλούν η Τεχνητή Νοημοσύνη και τα γλωσσικά μοντέλα της εποχής μας, όπως το *ChatGPT*;

Ομολογώ, αν και φανταζόμουν μηχανές που "μαθαίνουν", δεν περίμενα τόσο ραγδαία πρόοδο. Εσείς συνομιλείτε με ένα μοντέλο που όχι μόνο κατανοεί τη γλώσσα, αλλά και παράγει δημιουργικό λόγο! Εντυπωσιακό.

Θα το έβλεπα σαν επιβεβαίωση ότι ήμασταν στον σωστό δρόμο.

Όμως θα σας έλεγα και το εξής:

Η Τεχνητή Νοημοσύνη είναι ισχυρό εργαλείο – ας τη χρησιμοποιήσουμε με σοφία. Οι ηθικές προεκτάσεις είναι τεράστιες. Δεν αρκεί να ρωτήσουμε "*Μπορεί;*" Πρέπει να ρωτήσουμε και "*Πρέπει;*"

Ιωάννης: Ποια είναι η μεγαλύτερη σας επιθυμία;

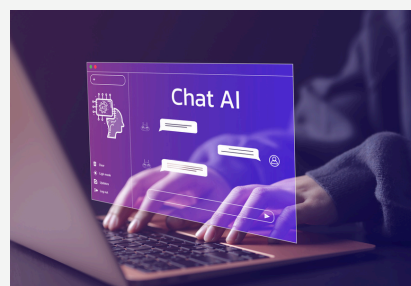
Η αλήθεια είναι πως δεν αναζητούσα ποτέ τη δόξα. Η μεγαλύτερη μου επιθυμία ήταν πάντα να κατανοήσω – τον κόσμο, το μυαλό, την ίδια τη σκέψη. Και, ίσως, να ζούσα σε έναν κόσμο όπου η διαφορετικότητα δε θα ήταν εμπόδιο, αλλά δύναμη. Έναν κόσμο πιο ανοιχτό, πιο δίκαιο, πιο ανθρώπινο.



“

...να ζούσα σε έναν κόσμο όπου η διαφορετικότητα δε θα ήταν εμπόδιο, αλλά δύναμη. Έναν κόσμο πιο ανοιχτό, πιο δίκαιο, πιο ανθρώπινο.

”



Κωνσταντίνος: Και τι μήνυμα θα δίνετε στους νέους, ως ο «πατέρας της Τεχνητής Νοημοσύνης»;

Θα σας έλεγα να μην φοβάστε να είστε περιέργοι, να κάνετε ερωτήσεις που κανείς άλλος δεν τολμά.

Να σκέφτεστε πέρα από τα συνηθισμένα, να ονειρεύεστε μηχανές που καταλαβαίνουν, ανθρώπους που συνεργάζονται με τη γνώση, όχι εναντίον της. Και πάνω απ' όλα:

"Μερικές φορές οι άνθρωποι που κανείς δεν περιμένει τίποτα... κάνουν πράγματα που κανείς δεν φαντάζεται."

Αν ανήκετε σ' αυτούς... συνεχίστε. Ο κόσμος σάς χρειάζεται.

“

Αν ένας άνθρωπος συνομιλεί με μια μηχανή και δεν μπορεί να καταλάβει ότι είναι μηχανή, τότε μήπως αυτή "σκέφτεται";

”